

Trav och galopp i Bluegrass Country

Text och foto: Helena Mansén.
SHK:s resestipendium 2014 till Lexington, Kentucky.

När jag fick besked om att jag hade erhållit SHK:s, Svenska Hästsportjournalisters Klubbs, årliga resestipendium till Kentucky blev jag verkligen jätteglad.

Jag är galoppjournalist och har skrivit många artiklar till bl.a. Skandinavisk Galopp, GaloppMagasinet, Travronden (några år sedan), min egen tidigare site Galoppkikaren och har gett ut två ungdomsromaner om *Colorado*, den skäckige galopphästen. Som galoppjournalist finns det tyvärr inte längre många tidningar att skriva till, men jag försöker då och då få in någon artikel i olika sorters media.

Har sedan 1970-talet också varit aktiv inom galoppporten, bl.a. som ryttare och amatörtränare.

SHK:s resestipendium sökte jag dels för att få uppleva Kentucky, ett mecca för hästälskare, dels för att kunna förkovra mig ytterligare i såväl galopp- som travsport. Denna resa riktar sig främst till travintresserade som just denna helg vill besöka Lexingtons auktioner och tävlingar och samtidigt besöka stuterier. Men hästar är hästar. Och Kentucky är Kentucky. Dessutom tyckte jag det skulle bli intressant att få en inblick även i travets värld.

Det skulle också visa sig att resan - som arrangerades av Equitours - var mycket bra upplagd och det var inplanerat lite av båda disciplinerna. Det fanns också utrymme för egna aktiviteter, d.v.s. för min del att se mer av galopp och fullblod.

SHK vill självklart att deras stipendiater återkommer med en liten reseberättelse efter resan. Så här är den. Och tur är det, att den inte ska publiceras i en tidning - för då skulle det inte funnits mycket utrymme för annat. Det är riktigt svårt att fatta sig kort med alla intryck och upplevelser jag fick vara med om. Varanda en av alla de utflykter vi gjorde skulle kunnat utgöra material för ett långt reportage.

Dag 1 - måndag

Avresa från Stockholm Arlanda-Paris med Air France och därifrån till Cincinnati med Delta Air Lines. I Cincinnati samlades hela gruppen vid reseledare Björn Ljungek - en ciceron som ledde denna resa för tolfte (!) gången - för färd med den chartrade Bluegrassbussen till Lexington.

I början av flygresan visste man inte vilka som ingick i Equitours resegrupp men man var placerade tillsammans och det dröjde inte länge förrän man kom i samspråk och började lära känna varandra.

Det syntes tydligt att man närmade sig Lexington - på alla vidsträckta böljande hästhagar med vita eller svarta staket. Det gjordes även ett snabbt stopp i centrum för att beskåda de utsökt formade bronsstatyerna av galopphästar i Thoroughbred Park. Jag skulle återkomma till den platsen några dagar senare.

Direkt när man steg in i hotellet, The Campbell House lounge, kunde man känna inspirationen av häst. På väggarna var det hästmotiv av olika slag, upphängda stigbyglar och träns, räckte till övervåningen som påminde om ett stall m.m. Här bodde det också mycket hästfolk och här (fick jag veta) har det genom tiderna gjorts upp många kända hästaffärer.

Dag 2 - tisdag

Efter att vid frukosten ha bekantat oss med varandra gick vi i samlad tropp en promenad till travbanan.

The Red Mile grundades 1875 och är världens näst äldsta travbana - efter Goshen Historic Track i New York - och som namnet förtäljer en mile i omkrets, närmare bestämt 1609 meter.

De flesta traventusiaster i Sverige och Skandinavien känner förstås till denna bana. Men för mig var det nytt. Visste att det skulle köras ett stort lopp på

söndagen, The Kentucky Futurity, som ingår i travets "Triple Crown" här i USA. Men jag visste inte att det räknades som travets största helg och att det vallfärdade så många skandinaver hit.

Vilket jag blev varse om under veckan. På hotellet, auktionen och söndagens tävlingar var det - om inte övervägande - väldigt många skandinaver.

Det var full träningsaktivitet på banan med trav ekipage som dundrade förbi åt olika håll och supportrar som hängde vid staketet.

Björn berättade initierat om banan, tävlingarna och byggnaderna runtomkring. Vi hade innan också gått förbi det gamla Stables & Memories, en imponerande rund vit byggnad som utgör Red Miles landmärke och en gång i tiden var ett stall i flera våningar. Nu är det ett museum som Björn rekommenderade att besöka.

Reseledare Björn Ljungek berättar om banan för hela gruppen.

Sedan gick vi till stallbacken där Åke Svanstedt under meetinget hade fjorton av sina hästar. Åke och hans tränarassistent Bernie berättade om verksamheten och svarade villigt på frågor. Ungefär lika många hästar av stalllets hästar stod på en närliggande farm, bland annat världsrekordhållaren, den stora stjärnan Sebastian K.S.

Åke är här.

Därefter promenerade vi vidare till Jonas Czernysons stall. Jonas, som är från Ystad, började sin bana inom travet hos USA-stationerade topptränaren Per Eriksson. Där var han bland annat med när stallets travhingst Credit Winner hade sin framfart. Omkring 2005 startade Jonas egen tränarverksamhet

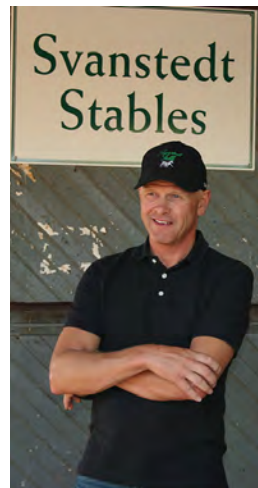

Jonas med sitt elitsto Maven.

och hör nu till de stora uppkomlingarna i USA. På vintern håller han mestadels till i Florida men planerar att lägga verksamheten permanent i New Jersey, där han tillbringar sommaren. Mycket beroende på de spelregler som gäller - och ständigt skiftar - vad gäller löpningspropositioner och regler i de stater hästarna är uppfödda i. Där det är mest fördelaktigt att vara och där det är lättast att hitta löpningar för hästarna. En hel del resande blir det ändå.

Även Åke berättade att bland det svåraste med att träna i USA är att hela tiden hålla reda på alla regler om och hur hästar får starta i löpningarna. Propositionerna ändras hela tiden och är olika i alla stater.

Jonas bjöd på kaffe och donuts medan han berättade om stallet. Hästkötarna ledde - till allas förtjusning - ut de båda stjärntravarna Maven och Jolene Jolene. Maven, är ett 5-årigt sto (e. Glidmaster) som har vunnit 26 av karriärens 41 starter. Hon slog två världsrekord i fjol och har sprungit in ca 10 miljoner kronor. Deltog också i årets Elitloppet på Solvalla där hon var oplacerad. Men enligt Jonas, den bästa häst han har tränat. Jolene Jolene (e. Muscle Hill) är ett 2-årigt sto som redan tjänat \$207,527 och som dagarna innan tangerade världsrekord i sin kategori.

Det kändes stort att få klappa dessa två topphästar. Maven skulle, liksom Mystery Woman och några andra hästar från stallet, starta på söndagen.

På eftermiddagen tog vi plats i Bluegrassbussen igen för att åka till Kentucky Horse Park, som kan liknas vid ett "hästarnas Skansen". Bland annat finns där Horses of the World med många olika hästraser - till och med en fjordhäst - och de visades upp i en trevlig show. Där finns också ett Hall of Champions med pensionerade trav- och galoppstjärnor, mest valacker, som inte kan användas i avel. De visades upp under angivna klockslag och de hästar jag såg var

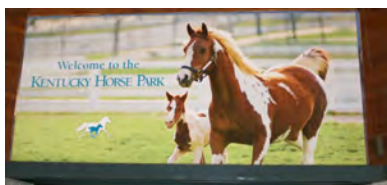
Secretariats ägarfärger och Triple Crown-pokaler i Kentucky Horse Parks hästmuseum.

travhästen Won the West (passgångare, två segrar i Breeders Crown Open Pace och årets passgångare 2008 och 2009) och galoppörerna Go for Gin (vinnare av Kentucky Derby och 2:a i Preakness 1994), Da Huss (vann Breeders' Cup Mile två ggr med ett års mellanrum och har något så ovanligt hos en galoppör som världsrekord över 1200 m för 2-åringar, med tiden 1.07:1/5) och Funny Cid (Kentucky Derby och Preakness 2003).

Den berömda Cigar stod också där. Cigar som, efter sina framgångar på kapplöpningsbanan (16 segrar och \$9.999.000 i insprungna pengar, förutspåddes en enastående avelskarriär 1997 och betäckte 34 ston, värderades till cirka 100 miljoner dollar - men visade sig vara infertil. Jag tittade på honom där han stod i sin box. Han hängde med huvudet och skötaren förklarade att han var dålig och inte skulle tas ut och visas för publiken.

Strax efter hemkomsten till Sverige nåddes jag av nyheten att Cigar hade fått somna in för gott den 7 oktober, till följd av svår osteochondros och komplikationer efter operationerna.

På Kentucky Horse Park finns också International Museum of the Horse, ett enastående hästmuseum där man kan följa utvecklingen av hästen från tiden då den inte var större än en räv och fram till nu. Där finns också montrar för de mest kända hästnamnen inom trav- och galoppporten med deras tillhörigheter och samlingar av pokaler. Enormt att få beskåda Triple Crown-vinnarna Whirlaways, Citations, Secretariats, Affirmed och Seattle Slews utsökt fina bucklor. Där finns även gamla vagnar och en stor avdelning sponsrad av Sheik Mohammed för att förevisa det arabiska fullblodet. Allt mycket imponerande iscensatt.

På kvällen åkte vi till Fasig-Tipton för att närvara vid Selected Yearling Sales. Åringsauktionen pågick varje kväll 30 sept-4 okt med totalt 672 hästar, både travare och passgångare. Första kvällen var det 100 hästar som gick in i ringen.

Tidigare hade Lexingtontravet sin egen auktionsarena närmare banan, men då den rivits och gett plats för bostäder hyr man numera in sig på galoppens toppmoderna och för ändamålet mycket funktionella Fasig-Tipton (galoppen har även auktionsverksamhet med lika fina faciliteter vid Keeneland Race Course).

Här kan åringarna studeras i två olika ringar innan de leds in i auktionsringen. Väl där går det i en rasande fart. Auktionsutroparen rabblar kontinuerligt och hans medhjälpare är skarpögda som falkar för att uppfatta eventuella bud från folkmassan. Här gällde det att hålla händerna i styr - inte klia sig på näsan - för att inte bli missförstådd med att bjuda på en häst.

Ett av toppbudena från första kvällen på Fasig-Tipton. Nr 5 Prince de Vie, e. Cantab Hall som slutligen klubbades för \$400.000.

Dyrast första kvällen var två hästar som gick under klubban för vardera \$400.000, en e. Cantab Hall och en e. Kadabra. Tre hästar gick för drygt \$300.000 och sju för drygt \$200.000, ett flertal för \$100.000. Bakom flera av köpen var det skandinaver, bl.a. Jimmy Takter och Åke Svanstedt. Även hockeybröderna Sedin köpte en häst för sitt framgångsrika Sedin Stable hos Robert Bergh, en hingst vid namn Songndance Hanover, e. Donato Hanover och Southwind Wasabi, för \$105.000.

Senare i veckan ropade tre av deltagarna i reseällskapet in varsin häst, varav den dyraste gick för \$45.000 till Sladekarr Invest AB. Det var nr 483, Lima Mermaid, ett sto e. Andover Hall.

Totalt över auktionens alla dagar såldes 641 hästar för \$28.540.000 med ett genomsnitt på \$44.080. Sammanlagt var det Jimmy Takter som köpte mest, 23 hästar för totalt \$1.740.000. Därefter Robert Lindström, agent, med sju hästar för \$1.128.000.

Överhuvudtaget var det de svenska och skandina-

viska köparna som dominerade med köp på auktionen.

En annan sak var närvaron av många människor från amish-samfundet. De verkade väldigt initierade och följde auktionen noggrant. Vet ej om de ropade in någon häst eller köpte någon av de återropade. De använder som bekant hästar att dra droskor m.m. - eftersom de vanligtvis inte kör bil - men köper enligt uppgift också in travhästar för att sedan sälja dem med ny grundträning tillbaka till sporten. Övrigt när det gäller amish är att de ofta är anlitade och mycket uppskattade för att bygga stallar m.m.

Dag 3 - onsdag

Efter den första intensiva dagen i Kentucky var det dags för nya studiebesök.

Dimman låg tät i hagarna på Stone Creek Farm.

Bussen tog oss först ut till det svenskägda travstuteriet Stone Creek Farm, som ägs av Sveriges största travstuteriägare, Menhammars Margareta Wallenius Kleberg.

På de över 600 acres huserar sedan många år också Hunterton Farm, en consigner som är uppfödare och står till tjänst med att preparera åringar till auktionerna. I USA anlitar man alltid en consigner för att överhuvudtaget ha möjlighet att komma med till de stora auktionerna. Samma gäller i fullblodsvärlden.

Det var en dimmig morgon men mellan slöjorna kunde man skönja de vidsträckta böljande hagarna där hästar betade.

Menhammars veterinär Johan Helander - som pendlar mellan Ekerö och Lexington - hälsade oss välkomna och berättade om stuteriverksamheten.

Vi träffade också managern av Hunterton, Steve Stewart, som nog gärna kunde ha ägnat hela dagen åt att berätta om hästarna inklusive de sex Hambletonianvinnare farmen fått fram - samt hann med ett antal anekdoter - så till den grad att han lät en transport, fullastad med från auktionen återvändande - otåligt stampande - åringar, stå och vänta på att vi i sällskapet skulle skingra oss från vägen.

Hunterton Consigner brukar varje år ha mellan 75-100 hästar för preparering till auktionerna. Stewart berömde det svenska travfolket - som han anser överlag är mycket kunniga, passionerade sportmän som ofta återinvesterar vunna prissummor i sporten, för att köpa fler och bättre hästar.

Vi fick åka en tur med bussen runt stuteriet under tiden som Johan berättade om bland annat gödslingsmetoder och beteshantering. Kontroversiellt var att man här, liksom på flera andra farmar i Kentucky, ofta gödslade beteshagarna med hästspilling från stallarna. Vilket kan synas underligt med tanke på eventuell parasitförekomst. Men, man menar att det har gjorts så i många år och det har fungerat bra.

Vi fick också se stallet där supertravaren Nevele Pride stod under sin tid på stuteriet.

Därefter bjöds vi in på kaffe och bullar i Margareta Wallenius Klebergs privata hus på farmen. Mycket trevligt. Där kunde vi också beskåda en del av de fina priser och utmärkelser som vunnits på travbanorna genom åren.

Alla stuteriförmän vi träffade var överens om anledningen till varför kentuckyuppfödda hästar ofta var så framgångsrika och eftertraktade över hela världen.

Kentucky kallas "the bluegrass country", kanske för att - det kraftiga - gräset på vissa platser kan skifta i blått under försommaren. Fastställt är att gräset är mycket proteinrikt. Och man vet att jordmånen är mycket kalkrik. Dessa två saker är en anledning.

Men huvudsakliga anledningen anses vara det kuperade landskapet, de böljande hagarna och hästars medfödda nyfikenhet som gör att de vill se "vad som är på andra sidan kullen". Fölen och unghästarna rör sig alltså väldigt mycket vilket stärker deras hjärta, lungor, skelett, senor och ligament från första början. De har också ofta sällskap av flera andra unghästar och möjlighet att springa i spontana kapplöpningar långa sträckor i hagen. Upp och ner.

Enligt Equitours schema skulle det efter Stone Creek följa ett besök på ett annat svenskt travstuteri, ACL. Men det blev inställt. Istället - till min glädje - blev det ett besök på välkända fullblodsstuteriet Claiborne Farm. Stuteriet där bland annat Secretariat - Triple Crown-vinnaren 1973, en av tidernas allra bästa galoppörer - verkade som avelshingst. Ett stuteri som varit i familjen Hancocks ägo i över 100 år. Här har genom tiderna 27 världsledande avelshingstar stått.

Som enda "galoppäre" i sällskapet var jag lite av en "utböling" och fick höra en del (skämtsamma, vänliga) gliringar. Mina travvänner var förstås besvikna över det uteblivna ACL-besöket men också imponerade över det fina Claiborne och dess hingstar.

Hingstförmannen visade oss först Orb, vinnare av Kentucky Derby 2013, som hade sin första betäckningssäsong i år.

Vidare visades War Front, e. Danzig och som har en betäckningsavgift på \$150.000. Bland annat är han far till Zenyattas föl (ett sto) i år. Zenyatta är stoet som segrade i alla sina löpningar - i högsta klassen - utom den sista, den 20:e i Breeders Cup Classic (Gr 1) 2009 - där hon blev slagen med en nos. Till amerikanska folkets stora besvikelse och sorg. Det var ju "meningen" att hon skulle gå obesegrad in i avelsboxen. I alla löpningar hade hon för övrigt ett spektakulärt löpningssätt. Från att vara klart sist större delen av loppet, många längder bakom klungan, kom hon med rasande fart de sista fyra hundra meterna för att alltid vara först över mållinjen. Utom i det sista loppet.

Jockeyn Mike Smith var otröstlig och tog på sig skulden, menade att han hade ridit bort henne.

Hästen som "snodde" loppet för henne heter Blame. Nu avelshingst - också stående på Claiborne, för dagen betande i hagen intill War Fronts.

Fullblodshingsten War Front som det kostar \$150.000 att betäcka sitt sto med.

Hingstförmannen berättade att en del Zenyattafans var så upprörda att de skickade hotbrev till Claiborne angående Blame. De var tvungna att ha bevakning på hingsten och visade inte upp honom för utomstående på flera månader - var tvungna att vänta till situationen lugnat ner.

Vi fick också veta att farmen bestod av 1500 acres, cirka 500 hästar (fölston och unghästar) och det kostade i runda tal 5,5 miljoner dollar per år att hålla allt igång. Avelshingstarna betydde mycket för att dra in dessa summor, några gjorde det mer än andra. Förmannen berättade också att Claiborne inte - till skillnad från flera andra stuterier - hade några s.k. shuttle hingstar, d.v.s. hingstar som skickades till södra halvklotet på hösten för att betäcka ston. Man anser att det förkortar livslängden och spermadugligheten för hingsten och väljer att agera mer långsiktigt.

Som vid alla trav- och galoppstuterier av dignitet, finns även här en begravningsplats för champions och

andra hästcelebriteter - vilket vi fick se under veckan. Ibland kanske det bara var begravt en svans, ett huvud, eller ben men oftast med de riktigt stora - Triple Crown-vinnarna - var det hela hästen eller en urna med all aska. På Claiborne ligger förstas Secretariat. Andra berömda namn är: Nasrullah, Bold Ruler, Round Table, Nijinsky II m.fl.

Tillbaka på hotellet. Vid lunch gick flera av oss till en närliggande mexikansk restaurang. En "uppvärmning" inför kvällens begivenhet på Malone's - som sades vara "det bästa steakhouse i Kentucky, kanske i USA." Alla följde med dit - ett glatt gäng på 28 personer - för att njuta av god mat - och stora portioner (som överallt i Kentucky) - och trevligt "jazzfashionställe".

Dag 4 - torsdag

Tidsställningen och alla nya spännande intryck började ta ut sin rätt. Men på torsdagen bar det ändå iväg till fler äventyr.

Först ett besök på Keeneland Race Course för att titta på träningen av galopphästar. Där kände jag mig förstas som hemma (nästan). Även om det är ofantligt mycket större med galoppsport i USA än i Sverige. Det var roligt att se att mina nyvunna travvänner var imponerade över anläggningen, farten och kraften hos hästarna och de små ryttarna som står i stigbyglarna och att de tyckte det var intressant och givande.

I Sverige är man som "galoppmänniska" lite "nedtryckt" - jämfört med travet - lite som från en främmande planet få vet någonting om. Här är det tvärtom. Och det kändes kul att få visa upp "min" sport i ett land där den är så gigantisk.

Några av oss hade lärt känna två hästskötare som bodde på hotellet (varav en exjockey) som var i Kentucky med Godolphins (Sheik Mohammeds) häst Shuruq. Ett sto som skulle tävla i Spinster Stakes på söndagen. De hade sagt att de skulle träna henne på banan kring kl 10 och vi hann få en glimt av dem. Senare på kvällen fick Sofia i vårt sällskap följa med dem till stallet för att lägga täcke på stoet inför natten. Det uppskattades förstas, att få en extra inblick i galoppmiljön.

Efter Keeneland-besöket bar det av till något helt annat. Buffalo Trace - ett distilleri som tillverkar Bourbon whiskey. Efter en mycket intressant guidad visning av området, inbegripande allt från tillverkning till att se hur drycken tappades upp på tunnor, rullades iväg till olika instanser, lagringshallar, etikettering m.m. - var det provsmakning av både bourbondryck och bourbonpraliner. Varpå tillhörande butik också fick sig en genomgång av vår glada busslast.

På eftermiddagen och kvällen fanns inget schema-lagt och flera gav sig av till auktionen eller tävlingar på The Red Mile.

Jag hade inför mitt Kentuckybesök förstås kontak-tat svenska Lena Hedberg som sedan cirka 30 år har ett litet men kvalitativt fullblodsstuteri i Mt Sterling, en bit utanför Lexington. Där har bland annat den svenske derbyvinnaren 2006, Mad Dog Slew, tagit sina första stapplande steg. Flera andra fina hästar och amerikanska stakesvinnare, bl.a. Gr 3-vinnaren Iki-gai, har fötts upp på Lenas farm, Hedberg Hall. Hon har mycket samarbete med svenske hästägaren och uppfödaren Bengt Thomasen, MecCom. och är ofta agent för skandinaviska fullblodsköpare i Kentucky.

Lena kom och hämtade mig på eftermiddagen för ytterligare en stuterirunda.

Först åkte vi till Darleys - Godolphins stuteri.

Det är oerhört välskött och vackert på i stort sett alla stora stuterier runt Lexington. Men Darleys är snäppet "värst". Det är som att stiga in på ett slott.

Av den mycket vänliga och tillmötesgående Janet visades vi runt och vi fick välja vilka hingstar vi ville titta extra på. Dock var inte "the big boys" - som hon kallade dem - där, då de hade flugits till Australien och andra ställen på södra halvklotet för att betäcka.

Men vi fick träffa Elusive Quality, nu 21 år men mycket välbehållen, och som har en lång rad Gr-vinnare bland sina avkommor, bl.a. Smarty Jones, Sepoy, Raven's Pass och länge tillhört toppen av avels-hingstar i USA.

Därefter tog skötaren ut Medaglia d'Oro, far till bl.a. superstoet Rachel Alexandra och sedan Gr-vinnaren Desert Party som är relativt ny i aveln.

Några av Godolphins vunna prispokaler inne på Darley Stud Farm.

Efter Darleys bar det av till Three Chimneys där vi fick se Brilliant Speed, Gr 1-vinnare e. Dynaformer och även han ganska ny (första fölen föddes 2014). Lena var själv intresserad av att titta närmare på denna hingst i händelse av att kanske använda honom på något sto till våren.

På Three Chimneys stod ett tag Triple Crown-vinnaren 1977, Seattle Slew. En staty finns också rest där till hans minne.

Intressant att se hingststallet där han stod, vilket var byggt av amish på gammalt vis, helt utan spik. Ändå ett mycket luftigt, funktionellt stall med högt i tak.

Resten av eftermiddagen och kvällen tillbringade Lena och jag åt kulturella ting. Först ett återbesök till Thoroughbred Park, galoppstatyerna mitt i Lexington.

Formidabla, vackra och i detalj autentiskt gjorda av brons. Sadlarna och tränsen som sitter på hästarna är riktiga och behandlade med något så de ser ut som också de är gjorda av brons. Fölstona som betar uppe i backen är modeller av bl.a. kända Terlingua (mor till Storm Cat).

Skulptören bakom statyerna är Gwen Reardon som gjort dem som en hyllning till hästsportens aktörer och aktiva.

Några hästar i loppet på Thoroughbred Park mitt i Lexington.

Efter det besökte Lena och jag Headley-Whitney Museum där man kunde beskåda de mest utsökt designade och handgjorda smycken, realistiska stora

dockhus, möblerade modeller av berömda hem, m.m. Mycket med hästanknytning då Whitneyfamiljen hörde till en av de rikaste och mest framgångsrika galopphestägare.

Vidare besökte vi Central Library i Lexington där världens största pendyl hänger ner från den höga kulpolen - ett slags ur som ska demonstrera jordens rotation - från översta våningen ner till entrén på bottenvåningen. Varje våningsplan är längs det omgivande räcknet dekorerat med vackra hästmotiv och hästars användningsområden genom tiden. I det här biblioteket skulle man önskat man kunde tillbringa några dagar. Här finns med all säkerhet mycket intressant Kentuckyhistoria och kapploppningslitteratur samlad.

Dag 5 - fredag

På fredagen var det inplanerat besök till två travstuterier. Ett till det moderna 1000-acres Kentuckiana i Fayette en bit utanför Lexington, en farm som särskilt inriktat sig på att preparera åringar inför auktionerna. Här finns bästa tänkbara faciliteter för ändamålet. Stora böljande hagar, mindre paddockar, skrittmaskiner, roundpen och funktionella stallar, byggda enligt europeisk modell där alla hästar kan titta ut mot innergården och se varandra. Bostadshuset är gammalt men nyrenoverat och man har ansträngt sig för att behålla så mycket som möjligt av det ursprungliga.

På stuteriet finns cirka 30 ston med föl och 18 åringar. Det familjeägda Kentuckiana äger också flera avelshingstar som är stationerade i Indiana (Swan for All), Ohio (Art Official, Manofmanymission), New York (Muscle Mass) och Pennsylvania (Yankee Glide). (Bilderna överst på sid 1 är från Kentuckiana).

Vi fortsatte förmiddagsturen till Walnut Hall, som är granne till Kentucky Horse Park (WH ägde tidigare marken) och är raka motsatsen. På deras hemsida står det *Home of Champions since 1892*. Här står nu flera framgångsrika hingstar, bl.a. Deweycheatumnhowe, Conway Hall, Tom Ridge m.fl. Man har numera cirka 18 egna fölston, 30-40 inackorderade ston per år, vilket är en rejäl minskning mot tidigare då man tog

Stall på Walnut Hall Farm.

Cuda Hall, lovande åring på Walnut Hall.

emot cirka 80 ston och kunde fylla auktionskatalogerna med över 100 åringar. Farmen är numera också avstyckad till de tre systerarna som vardera har sin egen farm.

De flesta av stuteriets åringar säljs på auktionerna. Men det händer att man behåller någon. I år är det bland annat skimmelhingsten Cuda Hall, e Credit Winner-Charlize Hall/Tom Ridge som man tror extra mycket på och valt att behålla. Han kommer snart att sändas till Florida för inkörning och grundträning.

Självklart fanns det även här en begravningsplats fylld av gamla celebriteter.

Dag 6 - lördag

Lördagen var schemafri och alla kunde ägna sig åt vad man ville. För min del var det återigen en rundtur tillsammans med Lena på förmiddagen, och efter det till Keeneland Race Course som på fredagen hade startat sitt höstmeeting och hade tävlingar både på lördagen och söndagen. Flera i gruppen planerade också att ta sig ut till Keeneland senare på eftermiddagen.

Sofia ville gärna följa med på vår stuterirunda och vi började med en visit på det storslagna och mycket kända Calumet Farm.

Under veckan hade vi åkt förbi detta stuteri flera gånger och beundrat de enorma vidsträckta hagarna med böljande kullar och vita staket. Nu skulle vi få åka igenom dess väl bevakade grindar.

Lite om Calumet:

Calumet Farms historia sträcker sig tillbaka till 1924 då William Monroe Wright - grundaren av Calumet Baking Powder - köpte en bit land utanför Lexington. Han började med att föda upp och tävla travhästar, med vilket han sedermera fick hyggligt stora framgångar. Det var visserligen till en början inte särskilt populärt bland fullblodsuppfödarna i Kentucky, men han vann så småningom både respekt och beundran. För travets utveckling betydde han mycket.

Stall på fashionabla Calumet Farm.

När sonen Warren tog över efter faderns död 1932, riktades verksamheten in på fullblodsuppfödning och sedan även egen tävlingsverksamhet.

Det gick trögt i början men efter ett lyckat åringsköp på Saratoga, blivande championhingsten Bull Lea, och sedermera tränaren Ben A. Jones anställdes till farmen kom framgångarna slag i slag. Med Triple Crown-vinnare och flera Derbyvinnare. Under cirka 25-30 år framåt hörde Calumet till den absoluta toppen bland fullblodsuppfödare, ägare och tävlingsstall. Här har champions som Whirlaway, Citation, Alydar och många fler fötts upp och tränats. Calumet tillförde mycket till eran då världen upptäckte Kentucky som "det förlovade fullblodslandet" och galoppsporten ökade till enorm popularitet.

Grunden till familjens rikedomar kom huvudsakligen från bakpulver, olja, skeppsrederi och fastigheter.

Anledningen till att jag berättar detta om Calumets historia är att det här i slutet av 60-talet började hända spektakulära saker. Efter att Warren Wright avled och J.T. Lundy gifte in sig i familjen med Warrens dotter, Cindy (han hade ytterligare två döttrar och en son).

Men nu var vi där för att titta på stuteriet och hingstarna. Bland annat står där Oxbow, Americain, Point Given och Eye of the Leopard.

English Channel.

Ny inför 2015 års säsong är English Channel, Eclipse Award Champion of Turf 2007, vinnare av sex Gr 1-löpningar, bl.a. Breeders Cup Turf och tjänat \$5.319.028. Han är e. Smart Strike och far till 12 stakets vinnare 2014 och totalt nio Gr-vinnare.

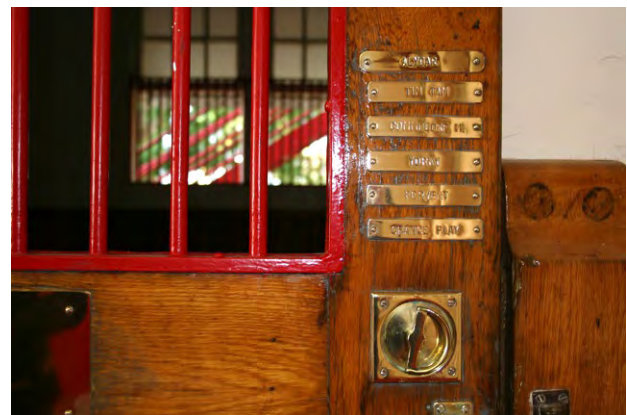
En mycket harmonisk lugn fuxhingst och vi fick tillfälle att ta många bilder på honom.

Sedan tog förmannen med oss på en rundtur kring de enorma vackra ägorna. Vi fick se träningsstallet där de har plats för cirka 40 hästar, träningsbanan som har underlaget polytrack och en omkrets av 1200 meter. Längs innerbanan finns även en gräsbana som dock blivit eftersatt och inte i bruk för tillfället.

Vi fick förstås också se begravningsplatsen - den mest imponerande hittills. Gravstenarna längst bort började med stuteriets "stamfader" Bull Lea, därefter hans söner och döttrar, deras avkommor, nya hingstar, ston osv. En av de största - Alydar som var Triple Crown-tvåa i alla loppen efter antagonisten Affirmed 1978 och dessutom i många år en av världens ledande avelshingstar - hade ett stort monument.

I hingststallet fick vi också se Alydars box. Ingen häst har fått stå där efter hans död 1990.

Och vi hade möjlighet att studera hans omtalade boxdörr.

Alydars dörr - föremål för många diskussioner, spekulationer och rykten.

Alydar dog den 15 november 1990, två dagar efter att han ådragit sig ett öppet benbrott på höger bakben, och komplikationerna efter att man har försökt operera det.

Det har spekulerats mycket i om vad som egentligen förorsakade den fatala skadan. Den tunga skjutsdörren till hans box är av massiv ek, hjulskenan längst ned är något böjd utåt och har gått sönder. Den officiella anledningen är att hingsten sparkat hårt på dörren så att fästet nedtill gått sönder, och därefter/eller fastnat med bakbenet mellan dörr och vägg och skadat sig då han i förmodad panik försökt ta sig loss.

Men ryktet säger annat. Att någon medvetet föror-

Startögonblick på Keeneland Race Course.

På väg till start med "hjälponey".

"Sofias" (och Godolphins) häst Shuruq var oplacerad i Keenelands nionde lopp på söndagen, efter vinnaren som hette Don't Tell Sophia (!).

Dag 7 - söndag

Sista dagen och stora löpningar på The Red Mile. Bland annat The Kentucky Futurity med Jimmy Takers Father Patrick som stor favorit. Åke Svanstedt hade också med DD's Hitman. Och i The Walnut Hall Stock Farm hade Jonas Czernyson med Maven, Mystery Woman och två till. I övrigt mycket svenskt och skandinaviskt.

The Red Mile är en trevlig bana och folk verkar trivas. Mycket folk men inte i närheten av vad det var på Keeneland. Mer att jämföra med en riktigt bra Stockholm Cup-dag på Täby Galopp. Och det var betydligt lättare att ta sig fram mellan olika platser, mellan läktaren och banan.

Av de elva loppen var fem avsedda för passgångare. Dessutom reds ett montélopp utom toton.

På vägen till The Red Mile möts man av en stor skylt där det står något om att "Ska världsrekordet slås idag?". Det låter som en fantasislogan för att locka publik. Men här är det faktiskt realitet.

Jag fick höra att det under veckan hade slagits ännu ett nytt världsrekord för tvååringar. Det var stoet Mission Brief som travade hem en mile på 1.50.3, mot-

Nuncio med John Campbell i sulky vinner Kentucky Futurity 2014.

svarande kilometertid på 1.08,7 (de använder sig av andra tidsangivelser i USA).

Inte nog med det. Världsrekorden duggar ganska tätt. Maven vann inte i sitt lopp, istället var det stallkamraten Mystery Woman som var först i mål - med nytt världsrekord över en mile för fyraåriga ston på tiden 1.51.0 (1.09.0).

Något som mycket sällan inträffar i galoppsporten där tiderna är ungefär desamma som för trettio år sedan. Mycket beroende på att gångarten som sådan redan är fullt utvecklad, till skillnad mot travet, och att underlagen och banstrukturer och inte minst handikappålägg (vikter på ryggen) skiftar mer i galoppen.

Inte heller Sebastian K.S. vann sitt lopp utan fick nöja sig med en andraplacing bakom Bob Stewart-tränade Creatine.

Dagens huvudlopp, vanns av en Jimmy Taktertränad häst, men inte Father Patrick utan Nuncio som kördes av John Campbell.

Glada vinnare i Team Nuncio/Jimmy Takter.

I övrigt var det många svenska, norska, danska och finska röster bland publiken. Och som sagt - Bosse Rydgren som refererade tredje loppet - på svenska! Och efterföljande applåder från publiken.

Jonas Czernyson och Mystery Womans skötare jublar efter segern i The Walnut Hall Stock Farm - på ny världsrekordtid för 4-åriga ston.

Åke Svanstedt-tränade Sebastian K.S. blev tvåa i sitt lopp på Red Mile under söndagen.

Dag 8 - måndag

Dags att lämna Kentucky. Vi lassade in våra väskor i Bluegrassbussen för färd till flygplatsen i Cincinnati.

Det har varit en oerhört intressant, spännande, givande och lärorik resa.

Resesällskapet har varit jättetrevligt och man har lärt känna varandra mer och mer för varje dag.

Resan som sådan har varit mycket bra arrangerad av Equitours, med många utmärkta utflykter men också tillräckligt med tid för egna aktiviteter.

Inte minst var vår reseledare Björn Ljungek mycket strukturerad, trevlig och kunnig - inte bara vad gäller hästsport utan också om allmänna ting kring Lexington och Kentuckys historia.

Slutligen vill jag ge ett varmt tack till SHK - Svenska Hästsportjournalisters Klubb som gav mig detta resestipendium - till "the horses capital of the world" - och därmed möjlighet att förkovra mig i amerikansk hästsport, både vad gäller trav- och galopp med tillhörande avel.

Det jag bland annat tar med mig - förutom alla underbara visiter på de stora stuterierna och tillfällen att få se världens bästa avelshingstar - är hur mycket svenskar och andra skandinaver dominerar i den amerikanska travvärlden, både vad gäller auktionsköp och tävlingar. Det förvånade mig som inte var särskilt insatt tidigare.

Det var också extra roligt att se hur mina travvänner blev överraskade av hur stor galoppen är i USA, mycket större än travet, och att det faktiskt är en såvård fascinerande sport och att några blev riktigt intresserade.

Till sist, ytterligare några ord om varför Kentucky anses vara en av världens bästa platser för hästuppfödning. Som Huntertons Steve Stewart också skämtsamt sa:

"Allt har att göra med landskap och jordmån. I Idaho, till exempel, där får man fram riktigt bra potatis. I Kentucky, där får man fram riktigt bra hästar. Så är det bara."

